

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Capita Pietatis Christianæ, Interrogationibus Et
Responsionibus vsitatis in Catechetica Methodo ita
explicata, vt breuem sed integram hypotyposin doctrinæ
purioris complectantur**

Ferinarius, Johannes

Magdeburgi

VD16 W 3078

De Vocabulo Fidei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36195

Quæ sunt testimonia, de vera signi-
ficatione vocabuli?

Paulus ideo utitur distinctis appellationibus, ut discernat gratuitam acceptionem ab infusis, ut Papistæ nominant, qualitativus. Rom. 4. Per Antithesin, inter se confert mercedem, & gratiam; ac docet, gratiam esse gratuitam benevolentiam, seu imputationem, quæ non debetur operanti, ut merces. Item: Non estis sub lege, sed sub gratia, id est, placetis DEO propter Filium, non propter propriam dignitatem. Si gratiam interpreteris hoc loco, ut Monachi, iam est deleta omnis consolatio, cum etiam in renatis hæreat peccatum.

DE VOCABVLO
FIDEI.

Quid significat Fides in lin-
gua latina?

1. Vocabulum fidei significat noticiam, quæ est habitus mentis, & ponitur in prima specie qualitativa. In hac significatione FIDES est noticia propositionum, quibus assentimur propter testimonia veracium testium. Ut credimus in prælio Pharsalico misisse Iulium Cæsarem, propter testimonia gravium scriptorum, qui nec voluntatem, nec causam habuerunt decipiendi homines.

2. Sepe Fides usurpatur pro virtute, quæ est vicinia veritati, & alioqui nominatur Fidelitas.

Tunc est habitus uoluntatis. FIDELITAS
est uirtus, quæ constanter seruat dicta, & pacta.
loquimur usitate: Carthaginenses dederunt se
fidem Romanorum, id est, in fidelitatem Romanorum,
seruantium pacta. Ad hanc significationem
congruit Etymologia Ciceronis: Fides dicitur
quod fiat id, quod dictum est.

3. Latina etiam consuetudine, uocabulum
quando significat fiduciam. Ut: Male geritur,
quid geritur fortune fide, id est, fiducia fortune.
Nocenti potest contingere ut lateat, fides non
test: id est, fiducia latebrarum. Et prorsus in
significatione, usurpatur apud Græcos uocabulum
πίστις & πίστις.

4. Interdum autores uocabulum usurpant
pro copulatione omnium uirtutum, & tunc signifi-
cat iusticiam uniuersalem. Ita enim loquimur:
magnæ fidei. Et Cicero alicubi scribit ad Cæsarē
commendo Trebatium in dextram tuam, fidei
uictoria præstantem. Hic Fides usurpatur de
choro uirtutum, quia ueritas est fundamentum
omnium uirtutum.

Quis est usus uocabuli in Ecclesia?

1. Aliquando usurpatur pro noticia
Ut: Demones credunt, & contremiscunt, id est,
Diaboli norunt historiam de Christo seu dogma
Ecclesie.

2. Vicina est significatio, quando nominamus fidem, professionem doctrinae, sicut dicitur: Hec est Fides Catholica, id est, professio vera doctrinae, consentientis cum scriptis Prophetarum, & Apostolorum.

3. In doctrina de Iustificatione, Fides non tantum significat noticiam historiae, uel professionem doctrinae, sed significat noticiam assentientem omni uerbo Dei, & in hoc promissioni reconciliationis, cui in uoluntate respondet fiducia, acquiescens in Deo, accedens ad eum, & inuocans eum propter Filium.

Quæ est definitio Fidei?

Fides est assentiri uniuerso uerbo DEI non bisradito, atq; ita & promissioni gratiæ, & est fiducia acquiescens in Deo, propter Mediatorem, accedens ad Deum, uerè inuocans eum, & clamans Abba pater.

Contra:

Virtutes non sunt confundendæ.

Fiducia est actus spei.

Ergo non est actus Fidei.

Respondeo ad Minorem: Fiducia est actus spei, scilicet, cum significat expectationem futuri beneficii, quæ sequitur Fidem, quia est expectatio uitæ eterne gratis danda propter Mediatorem, & mitigationis calamitatum in hac uita, iuxta consilium Dei. Sed fiducia, qua in presentia uolumus, & accipimus

cipimus remissionem peccatorum, est fiducia pro
sentis beneficii, nec est tantum noticia, sed est
turi promissioni offerenti gratuitam reconcilia-
nem, & confidere seu niti promissa misericordiam
atq; ita in Deo acquiescere propter Mediatorem

Probetur Definitio.

1. Probatio, illustris est ex dictis Pauli ad
manos, ubi confert inter se relatiue fidem, & pro-
missionem, & inquit: Iustificati fide pacem habemus.
Ergo nominat fidem fiduciam, accipientes
bona oblata in promissione, propter Filium Dei.
Et quia noticia historiae non adfert pacem, nec
leticiam spiritualem cordis, accedentis ad Deum
sicut in Diabolis est excellens noticia historiae,
tamen blasphemus fremitus contra Deum, & ter-
ribiles pauores. Ergo Fides non tantum significat
noticiam, ut contendunt pontificij Doctores,
Monachi.

2. Ephes. 3. est expositio illustris uocabuli
dei per alia uicina: Per quem audemus accedere
fiducia per fidem eius. Ergo in uocabulo Fidei
comprehendendi sunt isti duo motus, assensus acci-
piens promissionem, & fiducia acquiescens in Deo.

3. Nemo uiuit sola noticia.

Iustus Fide uiuit. Et: Qui credit in me
non confundetur.

Ergo Fides non est tantum notici-
a.

Quæ est definitio Fidei in Epi-
stola ad Ebræos:

Ἔστι ἡ πίστις ἐλπίζομένων ὑπόστασις, πραγ-
μάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. Fides est
substantia rerum sperandarum.

Sic argumentor:

Substantia non est Accidens.

Fides est substantia.

Ergo Fides non est fiducia, aut correlati-
uum gratiæ, sed significat ipsum Deum,
uel CHRISTVM, mutantem ho-
minem, ut quidem loquuntur Enthu-
siastæ.

Respondeo. Est fellacia figuræ dictionis. Vo-
cabulum ὑπόστασις eo in loco significat expectatio-
nem, id est, complectitur assensum & fiduciam,
credentem expectantem, & accipientem in præsentia
bonæ promissæ.

Chrysostomus dicit, ὑπόστασις significare
substantiam, id est, bonam, uel opes, quia habens
CHRISTVM, habet thesauros omnium diuitia-
rum.

Alij dixerunt, ὑπόστασις significare hoc loco
fundamentum. Hæ expositiones sunt alienæ à Gram-
matica, & nativæ sententiæ auctoris.

Ἐλεγχος significat firmum assensum.
Quia uerbum ἐλεγεῖν significat convincere,
adductis demonstrationibus, & necessarijs pro-
bationibus.

bationibus. In ueris pauoribus flectuntur et
 Filio Dei, ut firmiter assentiantur promissioni.

Quis est natiuus intellectus pro-
 positionis: Fide sumus
 iusti?

Recte dicitur: Hanc propositionem
 intelligendam correlatiue: sumus iusti, id est, su-
 mus Deo fide, id est, fiducia accipiente remissione
 peccatorum, et iusticiam oblatam in promissione
 Euangelij, propter CHRISTVM, gratis
 propter ulla nostra opera.

Quare tenenda est hæc
 admonitio?

1. Ut refutetur uetus, et usitatissima
 doctore. Origenis, Thomæ, Synodi Tridentine,
 Ari, Enthusiastarum, et multorum aliorum
 prorsus eadem dicunt. Volunt hominem
 preparari fide, ut postea alia re sit iustus, uel
 habitante in nobis, uel nouitate infusa, seu im-

2. Ut agnosci possint propositiones
 lentes in scriptura. Moses, Dauid, Daniel, et
 ceteri Prophete, confugiunt ad misericordiam
 itam, et hanc statuunt certam, et promissam
 propter Mediatorem. Ergo iste propositio
 Homines sunt fide iusti, Et: Homines sunt in
 misericordiam, plane congruit. Quia etiam
 nominatur misericordia, comprehendit op-

promissionem, & Mediatorem. Ergo una fides, &
una invocatio.

Hæc propositio uberius declarabitur, ubi re-
citantur doctrinam de causa & modo Iustificati-
onis. Prius enim fuerunt enarranda uocabula.

ENARRATIO PROPOSITIO- NUM SYMBOLI.

Tituli Articularum sunt tales:

Primus de Creatione. Secundus de Redempti-
one. Tertius de sanctificatione.

Quæro, utrum hoc modo rectè discernantur
personæ Diuinitatis, si dicatur: Pater
est Creator, Filius est Redemptor,
Spiritus sanctus Sanctificator?

Respondeo. Hæc Propositio: Pater est crea-
tor, non intelligatur exclusiue, tanquam opus crea-
tionis sit proprietas discernens personam Patris, à
Filio, & Spiritu sancto. Sed intelligatur compræ-
hensiue, secundum declarationem diuini sermonis:
ut cum dicitur: Ioh. 1. Omnia per filium facta sunt.
Item: Ioh. 5. Pater meus, usq; modo operatur &
ego operor, Item: de Spiritu sancto: Spiritus Dei
souerat aquas. Item: 1. Corinth. 12. Omnia hæc ef-
ficat unus & idem Spiritus. Nam hinc sumta est re-
gula Augustini: Opera Trinitatis ad extra, sunt
communia tribus personis. Ergo Creatio est opus
commune